

Недоступен ни однин перевод.

ТИННАТИ АСЛБОХТАГИИ “ПАЙМОНИ ЗИДДИМИЛЛӢ”

(Ё ЧАРО ТААССУБГАРОӢ ЧУЗӢИ ИДЕОЛОГИЯИ ИСЛОМӢ ДАР ХОРИЧИ КИШВАР
ГАШТААСТ?)

Ифротгароёни фирорӣ ва шариатмадори Тоҷикистон хилофи амалкарди табдили арзишҳои микдорӣ ба иқтидори сифатӣ бо доман задан ба зухуроти сунъии хурофотӣ, бо ангезаҳои хоми нимамахаллӣ ва васвасавӣ, ки дар кишварҳои гарб бинобар “тахаммулапазирӣ”-и бериёи хомиёни ба ном “хукуки башар”, чойу макон ва лукма ноне аз кути лоямут пайдо кардаанд, чуръати хиёнатгунае барои такрори иштибохи таърихӣ –таъсиси “Паймони зиддимиллӣ” ба вучуд овардаанд.

Лағзишҳои интеллигенсия

Ин лағзишҳои зиддибашарӣ, тасаввуре дар зехни таҳқиқгарони воқеиятгарои муқими Тоҷикистон ба вучуд овардааст, ки “Оё боз ҳам шеваи сахви таърихӣ равшанфикрии тоҷикӣ: бозгашти бемайлоии он ба сӯйи таҷрибаи риккатбори гузашта дар зери парчами ақидаҳои тундгарои динӣ, харгиз бояд такрор нагардад.

Чойиз ба ёдоварӣ медонем, ки фишурдаи мусохибаи хабарнигор Д.Исматӣ бо Сафарзода Анвар Исломи, мудири кафедраи ҳукуки ҷиноятӣ Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, номзади илмҳои ҳукук, дотсентро барои бедории зехнӣ ва хушёрӣ отиқӣ биёварем, ки тобиши хушдорона ба доираҳои кӯтоҳандеш барои шарик шудан ба ин гуна эътилофу созмонҳои берешаву бум дорад : “ ...дар масъалаи “сиёсӣ шудани баҳси ҳукукӣ” инро бояд дар назар дошта бошем, ки ТТЭ ХНИ тавонмандии сиёсӣ надорад, ин ташкилот аслан, субъекти сиёсӣ набуда, чун як ташкилоти террористиву экстремистӣ эътироф шудааст. Бинобар ин, ба мавзӯи мавҷудияти ТТЭ ХНИ на чун як оппонент ё муҳолифи сиёсӣ, балки бояд чун ташкилоти террористиву экстремистӣ бархӯрд кард”.

Паёмадҳои шарикӣ бо ХНИ

Аз лихози амалгароии ҳукукӣ, ин ҳукушиноси варзида дар бораи окибатҳои ҳукукии хамнишинӣ бо ТТЭ ХНИ низ ақидаи хос, нишонрас ва ҳадафманд дорад:

“Тибки меъёрҳои конунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон, барои иштирок дар ҷаласаҳои нишастҳои ТТЭ ХНИ ҷавобгарии сангин пешбинӣ шудааст. Аз ҷумла, мувофиқи моддаи 307³ қисми 2-и Кодекси ҷиноятии Тоҷикистон, иштирок дар ғайриқонунии ҳизбҳои сиёсӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, динӣ ё дигар ташкилоте, ки нисбати он аз ҷониби суд қарори эътибори конунӣ пайдокарда дар бораи барҳам додан ё манъи ғайриқонунияти бинобар сабаби ба амал баровардани ғайриқонунии экстремистӣ қабул шудааст, инчунин мусоидат кардан ба ғайриқонунии онҳо бо истифода аз воситаҳои ахбори омма, шабакаи интернет ва ё ба тарзи дигар, (Конунӣ ҶТ аз 14.11.2016, № 1359), бо маҳрум сохтан аз озодӣ ба муҳлати аз панҷ то ҳашт сол ҷазо дода мешавад (Конунӣ ҶТ аз 25.12.15, №1261).

Боз олимона муаллиф илова мекунад, ки “ин кирдор (ҳамнишинӣ бо ТТЭ ХНИ) метавонад тибки моддаи “шарикӣ дар ҷиноят” ё “шарикӣ бо ҷинояткор” тафсир карда шавад. Айни ин ҳолатро моддаи 39, қисми 5-и Кодекси ҷиноятӣ мушаххас кардааст: “Ҷиноят дар ҳолате аз ҷониби иттиҳоди ҷиноятӣ (ташкилоти ҷиноятӣ) содиршуда эътироф мешавад, ки агар онро узви (аъзои) ҷунин иттиҳод ҷихати иҷрои мақсадҳои ҷинояткоронаи он, инчунин бо супориши иттиҳоди ҷиноятӣ шахсе содир карда бошад, ки узви иттиҳоди ҷиноятӣ нест”.

Яъне, қасе, ки новобаста аз узвият доштан ё надоштан дар ТТЭ ХНИ бо даъвати ин ташкилот ба нишастҳои Варшава меравад, метавонад субъекти моддаҳои мазкур бошад. Мушаххастар, ҳамнишинӣ бо ҷинояткор ҷиноят аст.

Ҳамчунин, қўшиши сафедкунии оммавии экстремизм низ тибки моддаи 307¹-и Кодекси ҷиноятии ҶТ ҳеҷ қасро аз ҷавобгарии ҷиноятӣ озод намекунад. Ҷунин амал низ ҷиноят буда, барои содир кардани он аз 5 то 10 соли маҳрумӣ аз озодӣ пешбинӣ шудааст. Яъне ба ҳеҷ ваҷҳ инсонӣ солимафҳум ва ҷонибдори воқоияти конун бояд аз ҷунин ашхос ва нақшаю ақидаҳои зиддиинсонии онҳо ҷонибдорӣ накунад.

Киштии шикастаи “Паймон”-и тундгароён ва зиёиёни дурӯгин

Чунончи, тахкикгари дигари точик Ф.Додов, коршиноси масоили сиёсӣ дар мақолаи “Киштии шикаста, зиёӣ ва оппозитсияро то кучо мебарад?” (хафтаномаи “Фараж” аз 22.10.2018с) зикр менамояд; “Таъсиси ба ном «Паймони зиддимиллӣ» дар кишварҳои Гарб, ки боз ҳам ба сони аввалҳои соли 90-уми асри 20, намояндагони исломи сиёсӣ ва равшанфикрони «миллатгаро»-ро ин дафъа ба чойи Техрону Кобул дар Варшаваи Вена ба ҳам овардааст, хилофи мақоли «Оқил дар як дарё ду бор намебарояд»-ро дар зехнҳои бедор мекунад”. Ба гуфти ҳамин манбаъ, “Кишри равшанфикри солҳои 90-уми асри 20-и Тоҷикистон, донишҳои сатҳӣ аз назокатҳои чомеа дошта, ёфта ва шунидаҳои худро аз китобҳо ва маводи илмӣ, воқеияти бебаҳс пиндошта ҳамчун дастаку таҷрибаи озмоишгоҳӣ бемулоҳиза болои мардум таҳмил ва созондехӣ мекарданд. Тасаввур доштанд, ки мардум гумроҳ ва роҳнамои чомеа маҳз онҳо ҳастанд. Падидаи дигаре ки равшанфикрони он замон ба он моил буданд ва нофаҳмида чомеаро ба бироҳагӣ ҳидоят меоданд, мафтуншавӣ аз падидаи охундпарастӣ буд. Ин тамоюли муллопарастӣ, то андозае зиёд буд, ки ширҳои равшанфикрони ин давра, аз фаластиниҳову тарафдорони оятуллоҳои Ироқ ва Афғонистон, ки Амрико ва Исроилро душмани худ медонистанд, тафовут надошт (Марг ба Амрико, Марг ба Исроил ва ғайра). Яъне ба таври нохудоғох, чомеаи ҷаҳониरो бар зидди Тоҷикистони навпо ва тоза ба Истиқлол расида, таҳрик мекарданд ва ба ҷабхагирии хилофи манфиатҳои дарозмуддати мардум, водор менамуданд. Ин ҳам таҳриби равобити байналмилалӣ чумхурӣ аз ҷониби ин табақаи гутавар дар андешаҳои ҳоми худ буд, зеро бобати ояндагӣ ва тақдирӣ миллат иттилооти саҳеҳ надоштанд ва тавони тавони таҳлилу таҷзиӣ конунҳои чомеаро надоштанд;

Ҳақиқати ҳол баръаксӣ он даъвоҳое буд, ки равшанфикрон ҳақбаҷонибона пешгӯӣ мекарданд ва «ҷомеаи адолатпарвар ва босубот»-ро ваъда меоданд. Харгиз интизорашро надоштанд, ки раванди инкишофи воқеаҳо чунон ғайринтизор ва онҳоро гофилгир мекунад. Якеро маҷбур ба тарқи Ватан, дуҷумро дучори сатҳи мағзӣ, сеҷумро водор чун зоҳидони сӯфимашраб ба ғӯшанишинӣ менамояд.

Оғози ҷанги шаҳрвандӣ, иштибоҳхоеро рӯнамоӣ кард, ки намояндагони равшанфикр бинабар тафаккури ҳуҷрагӣ ва фосила доштан аз зиндагии рӯзмарраи мардум, дар шинохт ва дарки маниши ҳалки тоҷик ноқом ва ноухдабаро баромаданд.

Ин лағзишҳои рафтори интеллигентсия дар иқдомҳои сатҳӣ ва ҳомифодаи меёфт ва ҳудӣ шохидони воқеӣ-иштирокчиёни ҳодисаҳо ҷиҳати парҳезнамудан аз қавравиҳо бо пушаймони бадтар аз гуноҳонро борҳо бо гузашти айём иқрор шудаанд. Аммо, бадбахтии қор он ҷо буд, ки назорати вазъиятро интеллигентсия дар солҳои 90 аз даст доданд, ҷанги шаҳрвандиро таҳрик намуданд ва ҳамчун паёмади сатҳнигарӣ, ҳудро фирорӣ дар Эрон Афғонистон дарёфтанд. Дар шароити Таҳору Кундуз ва Техрону Машҳад, талаби аввал ки ба саркардаҳои демократ аз ҷониби муллоҳо мешуд, он ҳам риояи бечунучарои шариати исломӣ ва ҳудро тайёру айёр қардан ба тобеияти мутлақ ба ақоиди исломӣ ва сохтани давлати исломӣ буд. Ал-ҳазар аз ин яқсӯябинҳои ифротии “паймонаки зиддимилӣ”, ал-ҳазар.

Фирӯз Амонов, ҳуқуқшинос